

Ігор КОЛЯДА,
доктор. істор. наук, професор,
Яна ЩИПЕЦЬ,
Вікторія ПАВЛУЧЕНКО
(м. Київ)

МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ УРОКУ — ТЕМАТИЧНОГО ОЦІНЮВАННЯ НА ТЕМУ: «КИЇВСЬКА РУСЬ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XI — ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ XII СТОЛІТТЯ» (ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, 7 КЛАС)

Тема: «Київська Русь у другій половині XI — першій половині XII століття».

Мета: визначити рівень засвоєння учнями знань теоретичного матеріалу з теми; вміння застосовувати уміння та навички на практиці.

Тип уроку: урок контролю і корекції знань, умінь та навичок учнів.

Навчально-методичне забезпечення: дидактичний матеріал, зошити для тематичного оцінювання.

ПОЧАТКОВИЙ РІВЕНЬ

1 БАЛ

1. Назвіть наступника князя Володимира Мономаха на київському престолі, фундатора церкви Богородиці Пирогощі

2. Назвіть кочовиків, що нападали на Русь у середині XI ст.

3. Коли відбувся Любецький з'їзд князів?

2 БАЛА

4. Хто був наступником Володимира Мономаха?

- А) Святополк;
- Б) Ярослав Осмомисл;
- В) Мстислав;
- Г) Володимирко.

5. Назвіть кочовиків, що нападали на Русь у середині XI ст.:

- А) Гуни;
- Б) Готи;
- В) Печеніги;
- Г) Половці.

6. Любецький з'їзд князів відбувся

- А) 1054 р.;
- Б) 1072 р.;

В) 1097 р.;

Г) 1197 р.

7. Визначте правильність судження: «Нашадки Ярославичів після смерті великого князя Всеволода вирішили скликати князівський з'їзд у Любечі у листопаді 1096 р.»

А) Так;

Б) Ні.

8. Знайдіть на карті територію Чернігівського князівства.

3 БАЛИ

9. Назвіть історичного діяча за описом:

«... зійшов на престол у 60-річному віці (народився у 1053 році). На цей час він мав досвід політичної боротьби, проявив себе вольовим і розсудливим державним діячем, талановитим полководцем, рішучим противником князівських міжусобиць. Він усвідомлював небезпеку розпаду Русі і вбачав вихід із ситуації у зміцненні великокнязівської влади — влади монарха...»

10. Виберіть ім'я видатного художника кінця XI — початку XII століття, який займався внутрішнім оздобленням храму Михайлівського Золотоверхого монастиря, Кирилівської церкви, автора ікони «Ярославська Оранта»:

- А) Нестор;
- Б) Іларіон;
- В) Алімпій;
- Г) Агапій.

11. Покажіть на стрічці часу рік в якому відбувся Любецький з'їзд, і позначте в якому це було столітті.

IX X XI

СЕРЕДНІЙ РІВЕНЬ

4 БАЛИ

12. Вкажіть на карті місце, де у 1185 році відбулася битва між Ігорем Святославичем і половцями. Розкажіть про хід битви. Який результат?

13. Поясніть походження терміну «тріумвірат».

5 БАЛІВ

14. Розкрийте зміст поняття «удільне князівство».

15. Розкажіть про удільні князівства, які виникли на теренах Київської Русі. Позначте їх територію та міста-центри.

- а) Київське князівство;
- б) Чернігівське князівство;
- в) Переяславське князівство;
- г) Новгород — Сіверське князівство;
- д) Волинське князівство;
- е) Галицьке князівство.

6 БАЛІВ

16. Встановіть хронологічну послідовність подій.

- А) Початок будівництва Успенського храму у Галичі Ярославом Осмомислом;
- Б) Похід Ігоря Святославовича проти половців;
- В) Перша згадка назви «Україна» у літописі;
- Г) Розорення Києва князем Андрієм Боголюбським.

	А	Б	В	Г
1				
2				
3				
4				

17. Які рішення були прийняті на Любецькому з'їзді?

18. Складіть історичний портрет на тему: «Мстислав Великий».

ДОСТАТНІЙ РІВЕНЬ

7 БАЛІВ

19. Позначте на карті стрілками напрямом походу новгород-сіверського князя Ігоря Святославича. Заповніть легенду.

Умовна позначка	Значення

20. Прочитайте уривок і підготуйте відповіді на запитання:

- 1) про які події йде мова в уривку?
- 2) поясніть, на ваш погляд, значення з'їзду.
- 3) що означав обряд цілування хреста?

«І говорили вони (князі. — Авт.) один одному кажучи: «Пощо ми губимо Руську землю, самі проти себе зваду маючи? А половці землю нашу розносять і раді є, що межі нами війна донині. Відтепер з'єднаймося в одне серце і обережімо Руську землю. Кожен хай держить отчину свою: Святополк — Київ Із'яславів; Володимир — Всеволодів (уділ); Давид, і Олег, і Ярослав — Святославів (уділ); (іншим хай будуть) городи, які їм роздав Всеволод: Давидові — Володимир; двом Ростиславовичам: Перемисьель — Володареві, а Теробовль — Василькові». І на цім вони цілували хреста: «А якщо відтепер хто на кого встане, то проти того будемо ми всі і чесний хрест».

8 БАЛІВ

21. Розкрийте внутрішньополітичну діяльність Володимира Мономаха.

Заповніть таблицю.

	Основні заходи
Напрями політики	
Сфера управління	
Законотворення	
Соціальні відносини	
Відносини з церквою	

9 БАЛІВ

22. Складіть таблицю «Розвиток політичного життя Київської Русі» за Ярославичів (див. наст. сторінку).

23. Охарактеризуйте князівства, визначте спільні та відмінні риси.

	Політичне життя	Господарство	Соціальні відносини
Київське князівство			
Переяславське князівство			
Чернігівське князівство			
Галицьке князівство			
Волинське князівство			
спільне			
відмінне			

ВИСОКИЙ РІВЕНЬ
10 БАЛІВ

24. Чому справедливим є твердженням, що «Правда Ярослави́чів» по-новому врегульовувала норми співжиття різних соціальних груп населення? Відповідь аргументуйте.

25. Чому літописець мав рацію, коли писав: «І великий бог вложив боязнь велику в половців, і страх напав на них і трепет перед лицем руських воїнів?»

11 БАЛІВ

26. Доведіть, що роздробленість Русі — закономірний розвиток ранньофеодальної держави у середні віки.

12 БАЛІВ

27. Ви — руський літописець: складіть похвалу князю Ярославу Осмомислу, використовуючи оцінки літопису та «Слово о полку Ігоревім».

Сучасний пам'ятник князю Ігорю

Мстислав Великий

Ювілейна медаль із зображенням Мстислава Великого

Так уявив Васнецов наслідки бою русичів з половцями

Володимир Мономах